

EL RIU MANOL

24

Una bonica vista del riu Manol, al lloc del gorg d'en Baqué. Era un lloc habitual per abeurar el bestiar.

58

És l'agent geogràfic més important de la població, i forma la frontera del terme municipal, en un bon tros, de la part de ponent i de migdia. Segons alguns historiadors, el nom podria derivar d'*Amnis* (riu), *Amnolus* (riu) o *Manare* (rajar). Té un desnivell de deu metres entre la seva entrada pel terme municipal d'Avinyonet de Puigventós fins al final, al Pont del Príncep. En bona part del terme municipal passa acinglerat, cosa que ha lliurat el poble de qualsevol inundació.

El cabal d'aigua es forma al paratge anomenat les Canals del Carig, a 750 metres d'alçada, a uns tres quilòmetres al nord de la carena de la Mare de Déu del Mont. Prop d'aquesta mateixa

serralada neix la riera d'Àlguema, que després serà el principal afluent del Manol. Ambdós corrents es troben al Pont del Príncep. El curs del riu Manol travessa els pobles de Lladó, Cistella, Avinyonet de Puigventós, Vilafant, Figueres i l'antic terme de Vilatenim, on afluïx a la Muga, després d'un recorregut de 22 quilòmetres. Rep les aigües de nombroses rieres: Àlguema, Vilademires, Cistella, d'en Serra, les Costes, Riu-sec, Fregabou, Bac de la Sala, Joncanal, Montalat, fonts d'Ordis, Mal Pas i Galligans.

És un riu de cabal irregular amb fortes secades a l'estiu, com correspon a la seva curta conca, i abundoses crescudes en èpoques de pluja a la muntanya

de la Mare de Déu del Mont. Tenia algunes gorgues profundes com la d'en Baqué, situada sota el Centre Cultural i Esbarjo. Hi anaven a fer bugada les dones del poble i també a abeurar les vaques; la del Mas Nou, anomenada també dels figuerencs, perquè aquests acostumaven a anar-s'hi a banyar; la gorja Blava, sota les escoles, on deien que hi havia xucladors; i la de Palol, on s'hi banyava també molta gent. Un altre ús peculiar que es feia del Manol era el de servir de neteja per a les menuderies a la matança del porc, prop de les

passeres de la carretera de Borrassà. A la part sud-oest de Vilafant les terres al·luvials han proporcionat un terraplè amb els horts de Manol, els quals, en alguns dies de temporals de pluja, han quedat inundats.

Al llarg de la història s'esmenten diversos aiguats importants que van perjudicar solament les terres campes, ja que el nucli urbà es troba a una cota més alta. El primer problema d'aquestes inundacions era la inhabilitació de les passeres per als vianants fetes de taulons de fusta en el camí de Vilafant a Borrassà, ja que habitualment se les emportaven les aigües. Els carros havien de passar sobre les pedres dins l'aigua.

El riu Manol, dins el terme de Vilafant, és creuat per tres ponts. Per la part de ponent hi ha el pont de la carretera d'Olot

a la població d'Avinyonet de Puigventós. En el camí del barri de les Forques a Santa Llogaia d'Àlguema hi ha un altre pont tot just construït el 1994. Al barri del Pont del Príncep hi ha el de la Nacional II, que va ser refet el 1939 després d'haver estat volat per les forces republicanes quan marxaven en retirada cap a la frontera.

El molí de blat prop de can Massanet era propulsat per les aigües del Manol des de la resclosa d'en Pau.

Altres aprofitaments del riu Manol eren l'aportació d'aigua a la mina de l'arròs, que s'iniciava en una petita resclosa al mas Palol i era conduïda fins a les Forques per moure un molí d'arròs. També hi havia la derivació des de les roques de Pau, tocant al terme municipal d'Avinyonet, d'un cabal que servia per al molí de gra de can Massanet. Al riu Manol s'hi podien pescar bagres, barbs i anguiles. També s'havien pescat anguiles al rec Susanna i al rec d'en Serra.

El gual sobre el riu Manol a la carretera de Borrassà va substituir les antigues passeres de fusta que l'aigua s'emportava tot sovint, però és igualment inundat en èpoques de fortes pluges.

